

Warszawa, 30 czerwca 2005 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich
Prof. dr hab. Andrzej ZOLL

RPO-383896-01-XI/GR

00-090 Warszawa Tel. centr. 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 827 64 53

Pan Andrzej Kalwas

Minister Sprawiedliwości

Szanowny Panie Ministrze

Do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich trafia coraz więcej skarg osób zainteresowanych rzetelnością wyników badań DNA dla celów ustalenia pochodzenia dziecka, w szczególności w sprawach o ustalenie i zaprzeczenie ojcostwa.

Badania DNA są istotnym dowodem w sprawach sądowych, o których mowa. Sposób ich przeprowadzenia nie może dawać jakichkolwiek - a tym bardziej oczywistych - podstaw do podważenia ich wiarygodności .

Pojawienie się na polskim rynku placówek badawczych - w jakimś zakresie kontrolowanym dotąd przez Komisję Hemogenetyki Sądowej - zakładów typowo komercyjnych nie zmniejsza tych problemów, natomiast rodzi nowe.

Brak regulacji dotyczących zasad przeprowadzania badań DNA dla celów postępowania cywilnego sprawia, że nie jest zabezpieczone konstytucyjne prawo obywatela do sądu w zakresie ukształtowania procedury sądowej zgodnie z wymogami sprawiedliwości. Taki stan jest w państwie prawa nie do przyjęcia.

Nie jest też realizowany właściwie obowiązek państwa wynikający z prawa dziecka do poszanowania jego tożsamości oraz stosunków rodzinnych, a także obowiązek udzielania dziecku pomocy i ochrony, gdy konieczne jest jak najszybsze przywrócenie mu tożsamości (art. 8 Konwencji o prawach dziecka - Dz.U. z 1991 r. Nr 120, poz.526 ze zm.).

Pierwsze pismo w tej sprawie skierowałem do urzędującego Ministra Sprawiedliwości w dniu 25 lipca 2001 r. Ponaglenia w sprawie, a zazwyczaj także argumenty na rzecz przyspieszenia tych prac przedkładałem w kolejnych wystąpieniach do Państwa Ministrów lub Dyrektorów Departamentów w Ministerstwie (z dnia 14 stycznia 2002 r., 21 listopada 2002 r., 14 stycznia 2003 r., 28 lipca 2003 r., 8 października 2003 r., 20 stycznia 2004 r., 3 marca 2004 r., 8 grudnia 2004 r. - wszystkie o numerze jak wyżej; sprawy tej dotyczyło również pismo do Dyrektora Departamentu Legislacyjno-Prawnego z dnia 10 lutego 2005 r. o sygn. RPO-491861-04/XI).

Sytuacja ta skłania mnie do zwrócenia się do Pana Ministra - na podstawie art. 16 ust. 1 oraz art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o R.P.O. (Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147) i przy przywołaniu art. 156 ust. 1 Konstytucji RP - z kolejnym pytaniem o stan prac legislacyjnych nad regulacją dotyczącą przeprowadzania badań DNA dla celów postępowania cywilnego i planowany termin ich zakończenia.

Pisma tej samej treści kieruję również - stosownie do treści ostatniej odpowiedzi w sprawie z dnia 20 stycznia br., podpisanej przez Pana Andrzeja Grzelaka, Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości - do Ministrów Zdrowia oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Z wyrazami szacunku

/-/